

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010578
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122010578.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Barbory Sopkovej a prísediacich JUDr. Andrey Bacíkovej a Mgr. Edity Halajovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. 10. 2022 o žiadosti P. A., N.. XX. XX. XXXX M. K., o žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného P. A., N.. XX. XX. XXXX M. K., C. A. F. Š. XXXX/XX, K., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/54/2019 zo dňa 11. 09. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2020 zo dňa 04. 03. 2020 v trvaní 3 (troch) rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/65/2019 zo dňa 08. 01. 2020 v trvaní 2 (dvoch) rokov a 4 (štyroch) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 29. 07. 2022 bola súdu doručená žiadosť odsúdeného o ustanovenie obhajcu pre účely podania žiadosti o podmiennečné prepustenie (konanie sp. zn. 7PP/36/2022). Bez toho, aby odsúdený vyčkal na rozhodnutie súdu, sám podal žiadosť o podmiennečné prepustenie, ktoré bolo súdu doručené dňa 02. 08. 2022 a bolo zapísané pod sp. zn. 4PP/34/2022, dôvodiac, že počas výkonu trestu odňatia slobody si riadne plnil svoje povinnosti a správal sa na požadovanej úrovni. Bol štyrikrát disciplinárne odmenený, z toho dvakrát riaditeľom ústavu. Jeho správaním a plnením povinností preukázal polepšenie a aj čiastočný výkon trestu odňatia slobody u neho splnil účel. Možnosť podmieneného prepustenia je pre neho motiváciou zotrvať v pozitívnom smerovaní a následná hrozba výkonu zvyšku trestu odňatia slobody je pre neho dostatočná záruka pred zlyhaním. V prípade jeho prepustenia má prísľub zamestnania (predložil podanie spoločnosti Schweisse.sk s. r. o., so sídlom Nad mestom 1133/4, Krupina). Na spáchanú trestnú činnosť má kritický pohľad a je presvedčený, že povedie riadny život. Vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza dlhú dobu a na rozdiel od minulosti ho už vníma ako odstrašujúci. Asi aj vekom si váži osobnú slobodu a fakticky je denne konfrontovaný s následkami pochybenia. Chybu, ktorú urobil, oľutoval toľkokrát, že vykonanie zvyšku trestu odňatia slobody nemá ako prispieť k jeho resocializácii. Žiada o šancu a možnosť preukázať, že doterajší výkon trestu odňatia slobody splnil svoj účel. Je presvedčený, že takto žiť a „chodiť po basách“ už nechce.

Odsúdený žiadosť o podmiennečné prepustenie v konaní vedenom pod sp. zn. 4PP/34/2022 vzal späť.

Matka odsúdeného ku konaniu pod sp. zn. 7PP/36/2022 doručila dňa 30. 08. 2022 podanie, z ktorého vyplývalo, že ako rodičia (aj s otcom odsúdeného) sú presvedčení, že odsúdený svojím správaním vo väzení preukázal zmenu. Rodina pri ňom stojí, má vytvorené zázemie. Opäť mu povolili, aby mal u nich nahlásenú aj adresu trvalého pobytu. Má zabezpečenú prácu, môže sa zamestnať a vypomáhať rodine, keďže sa ešte starajú aj o maloletú dcéru a finančné prostriedky rodina potrebuje.

Medzičasom ustanovený obhajca v konaní sp. zn. 7PP/36/2022 súdu oznámil, že mu klient oznámil, že podal dve žiadosti o podmiennečné prepustenie, jedna z nich bola predmetom konania sp. zn. 4PP/34/2022. Po dohode s klientom však čakal na výsledok tohto konania a podľa jeho výsledku mal zaujať aj stanovisko k žiadosti vedenej pod sp. zn. 7PP/36/2022.

Odsúdený si dňa 20. 09. 2022 zvolil obhajcu, v dôsledku čoho došlo k zrušeniu ustanoveného obhajcu. Zvolený obhajca písomne doplnil dôvody žiadosti o podmiennečné prepustenie, ktoré podanie bolo súdu doručené dňa 28. 09. 2022. Uviedol, že odsúdený páchanie trestnej činnosti oľutoval. Uvedomil si, čo takýmto nezodpovedným konaním spôsobil a do akej situácie sa dostal, pokiaľ ide o jeho súkromný a pracovný život. V prípade podmiennečného prepustenia by mohol nastúpiť do zamestnania u zamestnávateľa T., B.. T. Y. B. B. M. K., o čom svedčí prísľub zamestnania. Správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody je na požadovanej úrovni, pričom uvedené by sa malo prejavovať aj v zmene diferenciačnej skupiny na „VO“ (výstupný oddiel). V prípade podmiennečného prepustenia má odsúdený zabezpečené ubytovanie v mieste trvalého bydliska v spoločnej domácnosti s matkou a otcom. Je ochotný podrobiť sa aj kontrole technickými prostriedkami či dohľadom probačného a mediačného úradníka a tiež rešpektovať primerané povinnosti a obmedzenia.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie odsúdeného k žiadosti o podmiennečné prepustenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený nastúpil výkon väzby dňa 29. 05. 2019 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica predvedením, kde správanie a vystupovanie nebolo vždy na požadovanej úrovni. Do rozporu s právnymi normami platnými v podmienkach výkonu väzby prišiel v súvislosti s nerešpektovaním časového rozvrhu dňa a nepovoleným nadväzovaním kontaktov. Uvedené previnenia boli vyriešené bez disciplinárnej sankcie. Disciplinárne odmenený nebol. Dňa 24. 03. 2020 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do tunajšieho ústavu, kde bol umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“, kde prebieha výkon trestu aj v súčasnej dobe. Správanie a vystupovanie smerom k personálu je od jeho príchodu na požadovanej úrovni. Príkazy a nariadenia plní. Dostal sa do rozporu s právnymi normami platnými v podmienkach výkonu trestu tým, že prišiel do fyzického konfliktu s iným odsúdeným, ako aj tým, že prenášal veci z pracoviska. Nemá v súčasnej dobe evidované žiadne disciplinárne tresty. Disciplinárne odmenený je štyrikrát. Do prednáškových aktivít pedagogického personálu sa pravidelne zapájal. Jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti je čiastočne kritický. Dňa 28. 06. 2022 mu bol na základe návrhu pedagóga zmenená diferenciačná skupina z „B“ do diferenciačnej skupiny „VO“ v rámci národného projektu Šanca na návrat, ktorého cieľom je u osôb vo výkone trestu odňatia slobody znížiť riziká sociálneho vylúčenia. V rámci resocializačných a výchovnovzdelávacích programov sú odsúdenému poskytnuté informácie zhrnuté do modulov o sociálnej komunikácii, sebapoznání, zamestnanosti, právnych aspektoch, finančnej gramotnosti, závislostiach a rodinných vzťahoch. Do uvedených aktivít sa aktívne zapája, bez zistených nedostatkov. Menovanému bolo riaditeľom ústavu dňa 12. 08. 2022 povolené opustenie ústavu v sprievode príslušníka zboru za účelom vybavenia občianskeho preukazu. Opustenie ústavu prebehlo bez problémov. V čase osobného voľna preferuje športové aktivity. Sleduje televíziu, hráva spoločenské hry a číta knižnú literatúru. Zapájal sa najmä do športových súťaží, je evidovaná aj účasť na vedomostných kvízoch a hudobnom predstavení. Odsúdený je pracovne zaradený na pracovisko vnútornej prevádzky, kde pracuje na pozícii murára. Svoje pracovné povinnosti si plní samostatne, zodpovedne, k spokojnosti nadriadených, čo je determinované aj počtom udelených odmien. Vzájomné vzťahy odsúdeného s členmi jeho rodiny sa javia na dobrej a stabilnej úrovni. Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča sa ho podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia. Súd vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanom návrhu. Má podporu rodiny a priateľov. Je presvedčený, že nechce žiť doterajším spôsobom života a má záujem viesť riadny život.

Obhajca poukázal na písomné dôvody žiadosti a poukázal na to, že odsúdený je pracovitý a udržiava aktívne kontakty s rodinou. Je pripravený zamestnať sa, viesť riadny život.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia k zmenám nedošlo, zotrval na záveroch hodnotenia.

Prokurátor žiadal návrh zamietnuť. Odsúdený napriek mladému veku bol doteraz štrnásťkrát súdne trestaný, a to už ako mladistvý. Páchal závažnú trestnú činnosť a bol potrestaný aj nepodmienečnými trestami. Pri prvom odsúdení mal možnosť ukázať, že vie viesť riadny život, no v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia sa neosvedčil a bol mu nariadený nepodmienečný výkon trestu. Hoci mal možnosť zamyslieť sa, túto nevyužil a spôsobom vedenia života nielenže dal zámienku na premenu trestu, ale aj napriek jeho vykonaniu sa znova dopúšťal trestnej činnosti ďalších trinásťkrát. Pri poslednom odsúdení nebol nástup trestu bezproblémový, odsúdený prišiel do rozporu s právnymi normami. Jeho resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá a existuje aj vyššie riziko recidívy.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienčnom prepustení zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienčnom prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienčnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený P. A. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/54/2019 zo dňa 11. 09. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2020 zo dňa 04. 03. 2020 v trvaní 3 (troch) rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/65/2019 zo dňa 08. 01. 2020 v trvaní 2 (dvoch) rokov a 4 (štyroch) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doteraz štrnásťkrát súdne trestaný, za rôznu trestnú činnosť (ublíženie na zdraví úmyselné aj nedbanlivostné, výtržníctvo, krádež, nadržovanie, marenie výkonu úradného rozhodnutia, úverový podvod, vydieranie, neoprávnené vyrobenie a používanie platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty). Trestnej činnosti sa dopustil aj na území Českej republiky. Účel trestu odňatia slobody, ktorého výkon bol odsúdenému podmienčne odložený (v niektorých prípadoch aj s probačným dohľadom) nebol naplnený, pretože dochádzalo k vysloveniu neosvedčenia sa v skúšobnej dobe a následnému výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody. Okrem toho bol raz priestupkovo postihnutý za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Okrem aktuálne vykonávaného trestu odňatia slobody v trvaní 5 (piatich) rokov a 4 (štyroch) mesiacov bol odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody ďalších viac ako štyridsať mesiacov. Odsúdený má pritom len 33 rokov a dá sa povedať že štvrtinu svojho života strávil v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody a viac ako polovicu svojho života páchal trestnú činnosť (prvé odsúdenie v roku 2007). Nedá sa teda

povedať, že by odsúdený po nadobudnutí plnoletosti viedol riadny život, počas ktorého by sa zamestnal, venoval sa svojmu osobnému životu a rodine. Možno tak konštatovať, že odsúdený začal opakovane páchať trestnú činnosť ako mladistvý, niekedy v roku 2006. V trestnej činnosti pokračoval aj v rokoch 2008, 2009, 2011 až 2013 a potom aj 2018 a 2019, kedy sa dopustil viacerých skutkov a trestných činov. Odsúdený opakovane vykonával nepodmienečné tresty odňatia slobody, no v trestnej činnosti pokračoval, a to už v prípade prvého odsúdenia. Súd nepresvedčil argument odsúdeného, že práve teraz vykonávaný trest odňatia slobody ho donútil k zmene životných priorít a k presvedčeniu, že už takýmto spôsobom života žiť nechce. Javí sa, že odsúdený sa skutočne môže oprieť o svoju rodinu, avšak túto okolnosť si neváži dostatočne, pretože opakovane jej dôveru doteraz sklamal. Nie je celkom bez významu to, že aj keď je pracovitý, k žiadostiam o podmienne prepustenie pripojil dva prísľuby zamestnania, čo nenaznačuje istotu a reálnu možnosť byť zamestnaný, resp. si zamestnanie udržať. Svoju pracovitosť, ako ju prejavuje v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, odsúdený mimo týchto podmienok nepreukázal.

Nebolo ani pravdivé tvrdenie odsúdeného, že sa správal v súlade s právnymi normami, pretože dve porušenia sú evidované počas výkonu väzby a dve počas výkonu trestu odňatia slobody. Hoci mu aj nebolo uložené disciplinárne potrestanie, neznamená to, že na takého jeho správanie nemožno prihliadať. Nie je pravdou ani to, že je kritický k svojej trestnej činnosti, pretože z hodnotenia ústavu vyplynulo, že je k nej kritický iba čiastočne. Následne, po zvážení ďalších kritérií v rámci hodnotiaceho dotazníka/nástroja „CRA“ (Crime risk assessments), bolo zistené, že aj resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá, riziko recidívy je stredné a v neposlednom rade odsúdený tak len čiastočne spĺňa podmienky pre podmienne prepustenie.

Hoci teda aj z hodnotenia ústavu vyplynuli pozitívne závery a kladné hodnotenie osoby odsúdeného, tieto nepostačujú na to, aby bolo možné od odsúdeného očakávať, že povedie riadny spôsob života.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody mal súd za preukázané, že odsúdený preukazuje čiastočné polepšenie. Napriek dobe, ktorú strávil vo výkone trestu odňatia slobody, sú zaznamenané štyri disciplinárne odmeny pre jeho pracovnú činnosť, ktoré mu boli udelené v roku 2020 (1), 2021 (2) a v roku 2022 (1) a oproti tomu aj štyri negatívne poznatky o jeho osobe. Práve teda výchovným pôsobením trestu odsúdený participuje na programe zaobchádzania, kedy prostredníctvom neho je naplňovaný aj účel trestu.

Odsúdený sa síce adaptoval v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, no nezaujal k svojej trestnej činnosti reálny kritický postoj. Formálne deklaroval oľutovanie činu, no bez nejakého konkrétneho určenia napr. osoby alebo veci, na ktoré sa toto oľutovanie malo vzťahovať. Pracovné návyky má osvojené, o čom svedčí aj hodnotenie ústavu, no v podmienkach mimo ústavu je jeho pracovné postavenie oslabené. Nie je bez významu ani tá skutočnosť, že hoci bez uloženia disciplinárneho trestu, v štyroch prípadoch boli zaznamenané aj porušenia, kedy odsúdený spal aj po budičku a nebol ustrojený podľa predpísaných vzorov.

Je zistiteľné a aj preukázané, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti opakovane a systematicky, pričom jeho trestná činnosť bola zisťovaná a odhaľovaná aj postupne (ukladanie súhrnného trestu a upustenie od uloženia súhrnného trestu). Už ako mladistvý bol odsúdený, neskôr vo veku blízkom mladistvému k nepodmienečnému trestu odňatia slobody, čo indikuje, že jeho trestná činnosť bola závažnejšia a nebolo možné ukladať mu miernejšie tresty so zabezpečením jeho nápravy. Ani najprísnejší trest, uložený mu v mladom veku, ho však neodradil od pokračovania v trestnej činnosti. Predchádzajúce odsúdenia mu tak neboli ponaučením.

Podanie jeho matky malo za cieľ ukázať odsúdeného v lepšom svetle, no z jeho obsahu žiadne konkrétne vlastnosti či danosti odsúdeného, ktoré by zmenu jeho postoja indikovali, nevyplývali. Matka verí, že sa odsúdený napravil, ale poukazuje na to, že je potrebné prispievať do domácnosti a postarať sa o nich.

Osobnosť odsúdeného, jeho vek, tvrdené pracovné návyky, jeho kriminálna minulosť (14 záznamov v registri trestov) a závažnosť spáchanej trestnej činnosti (čo do počtu opakovania skutkov) v súhrne zakladajú dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený na slobode mohol dopustiť ďalšej protispoločenskej činnosti.

Pri rozhodovaní o žiadosti, resp. návrhu o podmienené prepustenie je vždy dôležité skúmanie, či odsúdený doteraz vykonaným trestom preukázal nápravu a či je možné očakávať, že povedie riadny život. Podľa názoru súdu odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody ešte nedospel k prehodnoteniu životných priorít a k tomu dospeje až po tom, čo bude naďalej aktívne participovať na programe zaobchádzania.

Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že ďalší výkon trestu je u odsúdeného P. A. potrebný a odôvodnený, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 pracovných dní od oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.